

Droogstand: wat is gezond voor koe en ondernemer?

Project: Why dry

WAGENINGEN UR
For quality of life

Samenvatting

Binnen de Nederlandse melkveehouderij is het de gangbare praktijk dat de lactatie bij koeien zes tot acht weken voor het afkalven wordt gestopt. Volgens internationaal onderzoek zou deze droogstand de beste kansen bieden voor een maximale melkproductie aan het begin van de lactatie. Er kleven echter ook nadelen aan deze droogstand, vooral op het gebied van koegezondheid. Het begin van de lactatie gaat nu vaak gepaard met veel ziekteverschijnselen met als gevolg uitval van koeien en antibioticagebruik in de periode rondom afkalven. Doel van het programma *Why Dry?* is om de droogstandslengte te evalueren vanuit het perspectief van het welzijn en de gezondheid van de koe. Daarnaast is er aandacht voor kalvergezondheid, vruchtbaarheid, melkproductie, duurzaamheid en economisch rendement.

Droogstand in relatie tot koegezondheid

In de melkveehouderij is een droogstandperiode voor afkalven van zes tot acht weken gangbaar om de melkproductie in de volgende lactatie te maximaliseren. Gegevens uit internationaal onderzoek staven dit. In dit onderzoek echter zijn een aantal belangrijke factoren niet meegenomen, waaronder diergezondheid. Nu gaat het begin van de lactatie – door een beperkte voeropname en daarmee gepaard gaande verstoring in de energiebalans – vaak gepaard met ziekteverschijnselen. Gevolg: veel uitval van koeien (door bijvoorbeeld slepende melkziekte en leververvetting) en veel antibioticagebruik in de periode rond afkalven. Binnen *Why Dry?* wordt droogstand geëvalueerd vanuit het perspectief van koegezondheid. Bekeken wordt of door het verkorten óf zelfs geheel weglaten van de droogstand de melkproductie verschuift van deze kritische periode direct na het afkalven naar de periode vóór afkalven. Dus wanneer de koe gemakkelijker in haar energiebehoefte kan voorzien, waardoor er minder risico's zijn op ziekten.

Partners

- Productschap Zuivel
- Productschap Diervoeder
- CRV
- Netwerk van melkveehouderijen
- Universiteit Utrecht
- Wageningen UR (University & Research centre)

Aanpak

Voor *Why Dry?* zijn 150 melkkoeien verdeeld in drie groepen met ieder een verschillende droogstandslengte – respectievelijk 0, 30 en 60 dagen droogstand. De koeien werden vanaf de start in 2010 gedurende twee lactaties gevolgd. Naast koegezondheid en melkproductie werd gekeken naar de effecten van droogstandslengte op de vruchtbaarheid van de koeien, biestkwaliteit, groei en gezondheid van de kalveren, voeropname en het economisch rendement voor de melkveehouder. Tot op heden is relatief weinig onderzoek verricht naar droogstandslengte en dan nog meestal alleen in relatie tot maximalisatie van de melkproductie. Door haar brede benadering is *Why Dry?* dus uniek te noemen.

Veel perspectieven

Uitgangspunt bij *Why Dry?* is dat het verkorten van de droogstand meer is dan alleen het later of niet droogzetten van koeien. De eerste resultaten – die eind 2011 gepresenteerd worden – laten zien dat een integrale benadering met veranderingen in rantsoen en management noodzakelijk is om de bedrijfsvoering met een verkorte droogstand te optimaliseren. Dat houdt in dat een verkorte droogstand een systeeminnovatie is voor de melkveehouderij met daarin interessante perspectieven voor actuele onderwerpen als welzijn en duurzaamheid van melkvee, werkplezier van de veehouder, vermindering van antibioticagebruik en voedselveiligheid.

Organisatie en communicatie

Why Dry? is een samenwerking tussen de particuliere en publieke bedrijfstak in zuiverste vorm. Onderzoekers van Wageningen UR (University & Research centre), werken nauw samen met een netwerk van melkveehouders, die interesse hebben in het verkorten of weglaten van droogstand. Het netwerk brengt de praktijkervaringen in, voor het onderzoeks- en kennisvalorisatieaspect draagt Wageningen UR verantwoordelijkheid. Eind 2011 worden de eerste onderzoeksresultaten gepresenteerd aan financiers – het Productschap Zuivel, het Productschap Diervoeder en de CRV – én participanten. In 2012 volgen publicaties in vakbladen en op websites. In 2011 en 2012 worden bovendien netwerk-bijeenkomsten georganiseerd waar kennis en praktijkervaringen worden uitgewisseld. In 2013 wordt op basis van de eerste inzichten verder onderzoek verricht naar droogstand bij koeien. ■

Contact

Bas Kemp
Wageningen University,
onderdeel van Wageningen UR
Leerstoelgroep Adaptatiefysiologie
0317-482539
bas.kemp@wur.nl